

Program na březen 2013

Přednáška:

„Kolik bylo Číňanů ve vesmíru?“

pondělí 4. března 2013

v 19 hodin

přednáší Vavřínek Havlíček

vstupné: 40 Kč

Letos uplyne deset od letu prvního tchajkonauta do vesmíru. Co se prozatím třetí vesmírné velmoci podařilo? Co plánují do budoucna? V přednášce o historii čínského dobývání vesmíru se dozvíte nejen o Božské lodi, Dlouhém pochodu a Nebeském paláci.

Cestopisná přednáška

„Jihoafrická republika – Dračí hory“

čtvrtek 7. března 2013

v 18 hodin

přednáší MUDr. Niko Burget

vstupné: 50 Kč

Putování nádhernou krajinou po stopách původních obyvatel Sanů až ke druhému nejvyššímu vodopádu světa, 1000 m vysoké skalní stěny, hluboké kaňony i stáda divoké zvěře v Krugerově národním parku.

Přednáška:

„Nebe nad Zlínem 4 – březen, duben“

pondělí 11. března 2013

v 19 hodin

přednáší Ivan Havlíček

vstupné: 40 Kč

Povídání o tom, jak vypadá obloha v našich zeměpisných šířkách na jaře. Přehledový výklad souhvězdí doplněný snímky mlhovin a jiných vesmírných zajímavostí. Tentokrát budou prohlédnuta souhvězdí Rak, Malý pes, Jednorozec, Rys, Lev, Malý Lev, Pohár a Velká Medvědice. Přednáška bude opět zaměřena na objekty a úkazy, které na obloze může najít a uvidět každý, pokud ví, kam pohlédnout. V případě příznivého počasí bude po skončení přednášky navazovat pozorování a praktický výklad na pozorovatelně.

Přednáška:

„Tycho Brahe – král pozorovatelů“

pondělí 18. března 2013

v 19 hodin

přednáší Vratislav Zíka

vstupné: 40 Kč

Z historie astronomie VI.

Přednáška o životě a díle dánského šlechtice a astronoma Tychona Brahe, pozorovatele, který dosáhl historicky nejvyšší přesnosti ve vizuálním měření poloh hvězd a planet. Byl tvůrcem originálního geocentrického modelu "vesmíru". Při působení v Praze na dvoře císaře Rudolfa II. pozval ke spolupráci mladého, nadaného matematika Johana Keplera a Kepler z Brahových pozorování

vytěžil to nejcennější - pravdivý obraz pohybu planet ve Sluneční soustavě.

Přednáška: „Temná hmota“

pondělí 25. března 2013

v 19 hodin

přednáší Ivan Havlíček

vstupné: 40 Kč

Je temná hmota hmotná temnota? Temná hmota vytváří ve vesmíru vlákna a struktury, v nichž se usazují svítivé galaxie tvořené hvězdami a plynem. Nikdo však dosud netuší, jak temnou hmotu zařadit do současné fyziky a co ve skutečnosti onu hmotnou temnotu tvoří.

Temná hmota je hmota nebaryonové povahy, není složena z kvarků. Temná hmota udržuje pohromadě svítící objekty velkých rozměrů, které díky ní v periferních oblastech obíhají rychleji, než by měly. Tvoří 50 % hmoty galaxií a 23 % hmoty vesmíru. Prozatím je mnoho možností, co všechno by mohlo být temnou hmotou. Dosud ji však neumíme přímo detekovat. Termín zavedl v roce 1933 F. Zwicky poukázáním na neklesající rychlost oběhu hvězd ve vnějších oblastech galaxií – oběh zde musí způsobovat něco, co není vidět, odtud pojmenování „temná hmota“.

Beseda:

„Nežádoucí návraty E. F. Buriana“

středa 27. března 2013

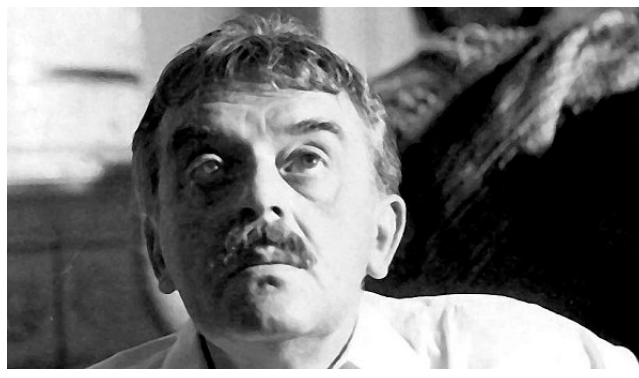
v 18 hodin

promluví Jan Burian

vstupné: 120 Kč

Beseda či diskuse s autorem a se zájemci na téma stejnojmenné knihy Jana Buriana.

Téma – vyrovnávání se s minulostí aneb Jsme toho vůbec schopní?

Výstava Andreje Dúbravského OPTIMUM NUTRITION

Andrej Dúbravský vystavuje na hvězdárně své králíky, které přivezl až z Bratislavy. Výstava potrvá do konce března.

Pozvánka pod oblohu

Viditelnost planet

Merkur nepozorovatelný

Venuše nepozorovatelná

Mars nepozorovatelný

Jupiter v první polovině noci

Saturn kromě večera většinu noci

Uran nepozorovatelný

Neptun nepozorovatelný

Úkazy

zdroj: Hvězdářská ročenka 2013

datum hodina úkaz

2. 3. 2013	14	Měsíc v konjunkci se Saturnem (Měsíc 3,8° jižně; Saturn v blízkosti Měsíce pozorovatelný 2. a 3. 3. po půlnoci)
4. 3. 2013	14	Merkur v dolní konjunkci se Sluncem
4. 3. 2013	23	Měsíc v poslední čtvrti (22:52)
6. 3. 2013	0	Měsíc v přízemí (369 921 km)
11. 3. 2013	21	Měsíc v novu (20:51)
18. 3. 2013	3	Měsíc v konjunkci s Jupiterem (Měsíc 2,3° jižně; Jupiter v blízkosti Měsíce pozorovatelný 17. a 18. 3. večer v souhvězdí Býka poblíž Aldebaranu)
19. 3. 2013	4	Měsíc v odzemí (404 301 km)
19. 3. 2013	18	Měsíc v první čtvrti (18:27)
19. 3. 2013	20	Jupiter v konjunkci s α Tau (Aldebaran 5,06° jižně)
20. 3. 2013	12	jarní rovnodennost, začátek astronomického jara (12:01); Slunce vstupuje do znamení Berana
27. 3. 2013	10	Měsíc v úplňku (10:27)
28. 3. 2013	18	Venuše v horní konjunkci se Sluncem
29. 3. 2013	2	Uran v konjunkci se Sluncem
29. 3. 2013	18	Měsíc v konjunkci se Saturnem (Měsíc 3,8° jižně; přiblížení pozorovatelné před půlnocí po východu Saturnu a Měsíce nad jihovýchodním obzorem)
31. 3. 2013	5	Měsíc v přízemí (367 476 km)
31. 3. 2013	23	Merkur v největší západní elongaci (28°)

Kometa PanSTARRS

Současný hit jižní oblohy, výrazná a nesmírně fotogenická kometa C/2011 L4 PanSTARRS nám zkrášlí večerní nebe už v první půli března. Přibližně osm dní před jejím přeletem na severní oblohu (12. března) se vlasatice dostala - podle současných měření a odhadů - nad hranici druhé magnitudy. Stává se tak oficiálně jednou z deseti nejjasnějších komet za poslední desetiletí. Už tedy není pochyb, že bude viditelná na naší obloze pouhými očima, a to i přes nepříliš příznivé podmínky, jakými je výška nad obzorem a posléze i svit dorůstajícího Měsíce.

Kometa C/2011 L4 (Panstarrs) byla objevena 6. června 2011, skoro dva roky před průchodem přísluním hlídkovým systémem PanSTARRS určeným pro monitoring blízkozemních planetek. V té době byla ještě daleko za drahou Jupitera a přesto ji bylo možno 8 AU od Slunce pozorovat pozemskými dalekohledy, což ukazovalo na poměrně dost aktivní kometu. Již podle prvních výpočtů bylo jasné, že se kometa přiblíží dost blízko Slunci a může být nadějnou vlasaticí na pozemské obloze na jaře roku 2013.

Kometa PanStarrs C/2011 L4 nad Novým Zélandem 2. března.

Pozorování noční oblohy se konají v březnu vždy v **pondělí, středu a pátek od 19:00 do 21:00 hodin.**

Nebude-li počasí přát, nabízíme **prohlídku** hvězdárny, astronomické techniky a instalovaných výstav.

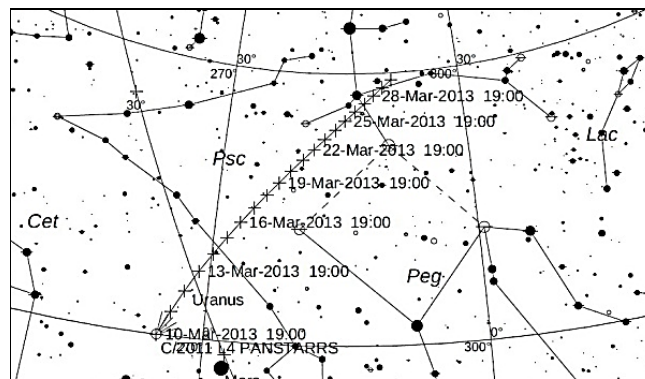
zlín.

**vstupné: dospělí 30 Kč,
děti do 1,2 m výšky 15 Kč**

akce se konají za podpory Kulturního fondu města Zlína

Předpoklad se splnil, kometa po objevu začala výrazně zjasňovat, pokud by v tom trendu pokračovala, mohla by dosáhnout vskutku nevídané jasnosti. Zvýšený přísun Slunečního světla začátkem letošního roku navíc kometu opět nastartoval a její jasnost se blíží těm optimističtějším odhadům po objevu.

I když se kometa nedá zařadit mezi ty největší, co do velikosti jádra i do celkové jasnosti, její nepopíratelnou předností je prachový ohon. Kometa měla jakousi „krizi“, když přibližně na konci minulého roku přestala zjasňovat předchozím tempem, neboť na povrchu jádra se zpomalila produkce plynů. Tento vcelku běžný jev u komet letících poprvé ke Slunci ovšem o dva měsíce později záhy zastínila zvyšující se aktivita uvolňování prachových částic. Prachový ohon je vždycky krásnější, pokud jej kometa „spustí“, neboť se řídí svými pravidly - jinými než ten plazmový. Prachové částice jsou při své nezanedbatelné hmotnosti sice odpařovány ve směru od Slunce, ale sluneční přitažlivostí rovněž taženy k sobě. Výsledkem je, že ohon komety se rozvětví do několika proudů v závislosti na hmotnosti částic.

Přibližně od 12. března začíná viditelnost komety nad západním obzorem. Kometa bude vidět v prvních dnech jen krátce nedlouho po západu Slunce. Kometa se bude v té době nacházet asi 7° nad obzorem a bude rychle klesat. Ve středu 13. března se k pozorování přidá Měsíc, který najdeme ve fázi úzkého srpku nad kometou (asi 6°). Kometu tak asi 40 minut po západu Slunce najdeme na půli cesty mezi Měsícem a obzorem. Situace se o něco zlepší mezi 16. a 20. březnem, kdy se viditelnost komety postupně dost prodlouží (o více jak hodinu) a ještě nebude příliš rušit svit Měsíce. V té době ovšem již bude kometa slábnout. Pro pozorování komety vyhledejte místo s velmi dobrým výhledem k západu a severozápadu.

Podle: www.kommet.cz

Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost,
Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín, www.zas.cz

telefon pro podávání informací a objednávání akcí: 732 804 937
telefon do budovy – dovoláte se jen v době, kdy je hvězdárna
otevřena veřejnosti: 736 734 511

Připravil Ivan Havlíček

Zlínská astronomická společnost Hvězdárna Zlín

otevřené hvězdokupy
M 35 a NGC 2158
v souhvězdí Blíženců

BŘEZEN 2013

[WWW.ZAS.CZ](http://www.zas.cz)

